

Odkritja na zgodovinskih tleh Ptujja

Po zaslugi dr. Schmidta se je Ptuj obogatil z novimi dragocenostmi

Muzejsko društvo v Ptujju je letosnjo leto poverilo arheološki izkopavanju na Spodnji Hajdini našemu rojaku in odličnemu znanstveniku univ. profesorju dr. Valterju Schmidu, da nadaljuje svoja raziskavanja iz l. 1919. Pred vsem se moramo zahvaliti njemu in gospe dr. M. Grubingerjevi, ki sta ves čas z vzorno poštvenostjo vodila izkopavanje ter z lepimi najdbami obogatila mestni Ferkov muzej v Ptujju.

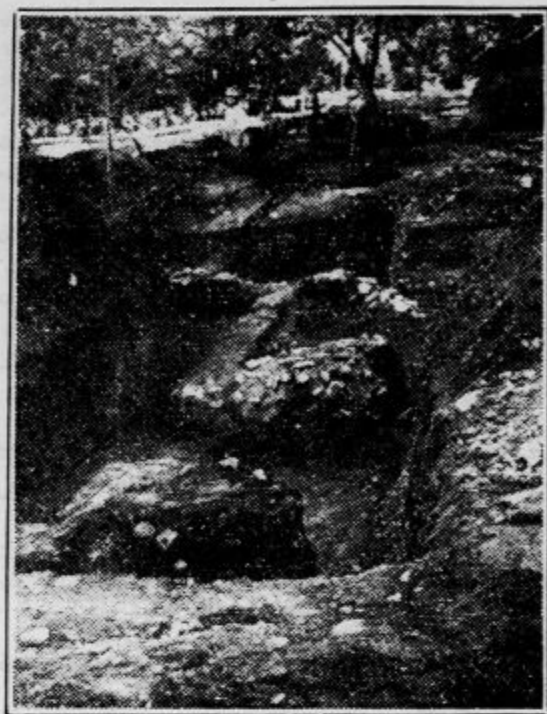
Znan je stari Poetovio širok svet po svojih krasnih svetiliščih-mitrijah, lepih stavbah z razkošnimi mozaiki, termah in drugih spomenikih, a vse te stavbe so večinoma le zasebna poslopja. Javnih poslopj v večjem obsegu se je našlo le sedaj malo in zato se ni mogla ustvariti popolna slika antične naselbine. Šele v zadnjem času je profesor Schmid s srečno roko prodrl v osrčje starega Poetovija in tako v polnem obsegu rešil to važno topografsko vprašanje.

Izkopavanja so se začela v bližini takozvanih horrea, to so žitnice ali kratko: ogromno skladišče, katerega početki segajo daleč v prvo polovico I. stoletja po Kristu. V njegovih kletih, ki so slične onim v Ogleju, Pulju in Nauportu, je ležalo vse polno najrazličnejših črepih raznih posod, dalje nekaj uteži za predilne stroje, žrnjila, lepa bronasta zaponka iz I. stoletja po Kristu, razbite amfore za vino in olje ali drugo prevozno blago iz Italije. Jasno je, da je morala s skladiščem biti v zvezi carinarnica, katere ostanke so postavili v bližini pod dravskim obronkom nepremagljivega bogu solca Mitru dvojce svetilišče. To je najstarejše svetilišče v Panoniji in je bilo gotovo zgrajeno že v letih 150—160 po Kristu ter je bil poleg celega svetilišnega okoliša odkopal Gurliit v l. 1898/99. Carinska uprava, katero je država dala zasebnikom v zakup, je bila podržavljena in tako so tu nastavljeni uslužbeničarinski upravniki, njih namestniki, pregledniki in nadzorniki prišli neposredno pod cesarsko podložništvo.

Okoli leta 100 po Kristu je cesar Trajan povzdignil Poetovio v kolonijo ter ji podelil mestne pravice. V skladu z mestnimi potrebami in ko se je začela razvijati obrt in mala industrija, so novi meščani sklenili, da si postavijo na glavnem trgu ali forumu mestno hišo. V ta namen so si tudi postavili vse one tržne lope, ki se razprostirajo med horrea in rimsko cesto Poetovio-Celeia Virunum, ostali prostor so pa nasuli s prodom. Pri takih skladiščih in posebno še pri lesenih lopah so bili požari in dnevnem redu, kar nam povedo prežgane zemeljske plasti. Umevno je, da so tu častili Volkana in mu zgradili v svetiliščnem okolišu prav v bližini hram. Napis na njegovem glavnem

oltarju pravi, da je bil postavljen po božjem ukazu (gotovo po kakem večjem požaru) in iz javnih sredstev vicus Fortunae. To je mestni del starega Poetovija, ki se je razprostiral od Fortuninega svetilišča do horrea (žitnice).

Pred skladiščem je stala mestna hiša, obstoječa iz velike dvorane in dveh 75 cm širokih hodnikov ob straneh. Ko so jo koncem III. stoletja po Kristu prezidavali, je bil še dodan impozanten preddvor (vestibulum) z dvojnimi vhodom med tremi visokimi stebri. Na vzhodni strani so dozidali k preddvoru še manjši, dobro tlakovani pro-

Temelji stare rimske hiše

stor, morda kak urad, kjer so našli zlat, uhano podobne privrseke z zeleno koraldo. Obrnemo se zdaj proti vzhodu in vidimo, da je poslopje obdajal še dolg pokrit hodnik, ki je odpiral pogled na tržni prostor, na katerega nasproti strani je bilo večje poslopje. Zanimivo je to, da je v hodniku ležalo veliko železno šestilo.

Med horrea in magistratom so v začetku III. stoletja po Kristu postavili novo tržno poslopje, v katerem je bilo izredno mnogo črepih. Tu so izvrševali najbrž rokodelni svojo obrt, kar nam pove del topilnega lončka z ostanki raztaljenega bakra. Nekaj let nato se je tej stavbi pridružila na vzhodni strani foruma nova skupina tržnih lop. V eni izmed teh je bil lep, dobro ohranjen Venerin kipec iz žgane glane, v drugih pa več komadov obdelane rogovja, nekaj razbitih skled in vrčev ter naposled še odlomek bakrene zarotilne ploščice.

Na vzhodni strani foruma je bila zelo

stara, svetilišču podobna zgradba, ki so jo obkrožili trije hodniki. Pripomniti moramo, da je bilo to zidovje posebno čvrsto in skrbno postavljeno, kar zlasti vidimo na oglih iz rezanega kamna. Skoro gotovo je bilo to, kakor tudi sosedna poslopja ob cesti v začetku IV. stoletja po Kristu podrti, ves prostor so gladko izravnali in nanj navozili debelo plast prahu, na katerem so v poznejših časih zgradili novo stavbo, ki je bila 13,60 m dolga in 5,80 m široka. Zal je ohranjena le polkrožna apsida z rumeno slikarjo. Kar je vzbudilo splošno pozornost, so bili na tem kraju raztreseni odlomki rimskih oltarjev kakor n. pr. višinskega Jupitara (Jupiter culminalis) in več drugih prizorov iz Mitrove liturgije. Tu vidimo, da naskoči pes bika, Sola in Mitro, na vrhu spomenika je upodobljen sodček, lep je vitek z bršljanom okrašen stebriček in slednjič nam pojasni napis, da je bilo neznano svetilišče, od starosti že v razvalinah, na novo pozidano. Vsi ti spomeniki pričajo, da so jih razdrolili kristjani, ko je bila njihova vera z milanskim ediktom cesarja Konstantina Velikega (313 po Kristu) proglašena za državno vero. Prav lahko je verjetno, da je polkrožna apsida ostanek manjše starokrščanske cerkvice.

Da je vladalo živahno življenje in vrvež na forumu, svedoči obilica novcev iz Klavdijeve dobe, dalje so zastopani Vespazijan, Domicijan, posebno mnogo jih je Trajanov in Hadrijanov. V IV. stoletju prevladujejo novci Konstantinove dobe, med njimi novci cesarja Julijana Odnadnika in Valentinijana (375 po Kristu). Ti poslednji nam poročajo o zadnjih časih starega Poetovija v tisočletnem rimskem imperiju. Po nesrečni bitki pri Odrinu so tudi semkaj prihrumeli divji Goti, porušili nekoč cvetoče mesto do tal in v teh nemirnih in razburkanih časih je propadel tudi naš forum s svojimi poslopji.

Če se še malo pomudimo pri drobni najdbah, nam kažejo, da rimskim meščanom starega Poetovija dober okus ni bil tui. To vidimo najlaže na ostankih brušenega, ponekod celo s svetlomodrimi črtami okrašenega stekla, lični so figuralni prizori na posadah iz terrae sigillatae. Našli so se nadalje ostanki velikega bronaste cedila, oljenke raznih oblik in tvrdk, žlička, noži, pincete, igle, zapetnice, prstani, obroči, železno govodo, najbrž nekaj kulni simbol, in še mnogo drugih malenkosti.

Vsa ta velezanimiva raziskavanja bo prof. dr. Valter Schmid objavil z načrtom foruma starega Poetovija v prihodnji številki časopisa za zgodovino in narodopisje v Mariboru.

A. S.

Praznična srajca

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHTOVO

TERPENTINOVO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

vih dolžnosti, nove napetosti najvišjih moči na pozornici narodovih težnjah. Nov dinamični element prihaja v stari svet. S tem duhom napolnite svoje prsi, napolnite celo svoje srce, vse svoje občutje z milimi svojega veka, svojega naroda in svojega dela!

Po vsem tem ni mogel Masaryk nič drugega izjaviti nego to: «Sokol je postal jedro revolucije. Sokolstvo je bilo vedno pripravljeno». (Sokolski vestnik 1. 1927).

In ta »starosta sokolskega bratstva« je bil brat dr. Josip Šajner!

KINO UNION

Tel. 22-21

Danes ob 10.30 uri
Danes matineja za stare in mlade.
Foxov žurnal — Micky Miška!
Čudovita mala
SHIRLEY TEMPLE kot
Angel aerodroma
Film, ki je očaral starše in otroke.
Vsi sedeži po 4.50 Din.

S polno pravico praznuje bratsko češkoslovaško Sokolstvo 28. oktober kot državni in narodni praznik. Samo je gradilo svojo domovino — danes jo čuva; orožje v vsaki roki, v srcih pa je ljubezen in zvestoba!

E. L. GANGL.

28. oktober in Sokolstvo

Ako hočemo pravilno oceniti pomen in važnost 28. oktobra vsakega leta od 1918, dalje moramo stano imeu v mislih dejstvo, da je češkoslovaški narod začel odločno borbo za naravno in državno svobodo takorekoč s praznimi rokami. Ne, da žanje, kar so drugi sejali, nego da sam poseje in sam požanje svojo setev. Sejal je kri in kosti, da pospravi največji in najobilnejši plod: samostojnost naroda in države.

Tyrš je veleval že svojim prvim borcem: »Orožje v vsaki roki! — A uvedbo strelskih vaj iz prave pravcate puške v sokolskih telovadnicah mu je zabranila avstrijska oblast. Ta ogrožena nasprotnica sokolskega gibanja in napredovanja, ki sta zavzemala vedno večji obseg po vseh slovanskih predehah bivše monarhije, pa je vendar smatrala za potrebno, da je na vsesokolski zlet leta 1912 poslala višje častnike svoje generalnega štaba v Prago, ki so prisostvovali javnim nastopom v glavnih zletnih dneih na Letni. Gospodom častnikom je zastajala sapa sprščo pripravljenosti in discipline, ki je zadivila vsakega navdušenega gledalca in tudi vsakega skritega opazovalca. Na Letni je zmagal sokolski duh in nekoliko let pozneje tudi na vseh bojiščih.

Zabrano orožje v vsaki roki je bilo tedaj že nabrušeno in za udar pripravljeno v vsaki sokolski duši. Šum in zamah vsakega giba in pokreta telovadkega članstva, dece in naraščajoča na telovadišču je slišil iz dalje prihajajoči in v navdušenih poklikih rastoči bojni pesmi. ki so jo ob ostrini in blesketu duševnega orožja prepevali ti boji bojevniki pravice in resnice! Naj pride, kar hoče: bojna pesem vre iz jeklenih strun poguma, smelosti in viteštva, nagromadenih in razpetih v arsenalu narodne in sokolske zavednosti. Naj pride, kar hoče: od zastave, ki je nanjo neoborožena desnica položila prisoje zvestobe do smrti, nikdar ne zbeži in ne odpade oni, ki mu je ta prisega prikipla iz duše! Samo misel, zbujevala kje v skritem kotičku morda iz čuvstvenih ozirorov na materialni obstanek poedinca in njegovih svojcev, bi bila že izdajstvo, ki mu ni odpustjanja!

Cesar ni dopustila oblast, to je dala ideja: materija je podlegla sili duha. Naj pride, kar hoče! Toda »e je ideja in stremjenje in požrtvovalno prizadevanje osnovano na temelju pravice, mora priti samo pravica. In če imajo napori in navdihi duševnih moči začetek in končni smoter v resnici, mora priti samo resnica v značilnem slaju.

Ti notranji nagibi, ki so bili merodajni osnovelem Sokolstva, da so šli na svoje delo z junaškim poletom so krepili široke množice naroda da se je zavestno in pogumno uvrščal v bojno fronto. Najjačji

sotrudniki Tyrša in Fügnerja so njujo deistično prenašali od pokolenja na pokolenje, tako da je leta 1914 bila že sklenjena veriga, ki je presekala trilo moč tujinstva in jo odtrgala od vrat, ki so se s hrupom, z ognjem in mečem odprle v bodočnost svobodne domovine. Dozoreli čas in volja naroda so orožje, nagomiljeno v dušah, preobličili in prekovali v železo in jeklo, in Tyršev poziv v prvih početkih Sokolstva je dobil šele tedaj stvarno obliko.

Kakor je moral Komensky iz domovine, da je postavil osnovo pravilni duhovni vzgoji vsem kulturnim narodom, tako je moral Masaryk ostaviti svojo domovino, da je z močjo svoje moralnosti, s svojo prepričevalno besedo in s svojo klasično zvestobo do človečanske svobode in socialne pravičnosti («Pot demokracije») zgradil temelj samostojnosti Češkoslovaške republike: vithel je orožje duha, da so padali predsodki in da so rasli mostovi preko vseh težav in zaprek. Tudi Masaryk se je vzgajal v trdi šoli sokolske požrtvornosti in je nosil v duši isto orožje, ki ga avstrijska oblast ni dala nositi v roki. To drugo orožje je sedaj predal Masaryk v krepke roke legionarjem, ki so se povsem svetu zgrinjali okrog njega. Sam Masaryk pravi: «Ko smo v Rusiji smovali

KINO UNION

TELEFON ŠT. 22-21

Rezervirajte vstopnice!

DANES 4 PREDSTAVE

ob 15., 17., 19., 21. uri

Film pričujoč je zimske sezone. Čudoviti posnetki s smučanja, zimске turistične, pretrajšivi prizori tovarništva, ameriške bede in tirolske domačnosti.

MARIA ANDERGAST

LUIS TREKKER

Izgubljeni sin

Zima v gorah. — Zima v Ameriki.

Vrnitev v gore.

Foxov zadnji žurnal iz Abesinije.

MICKY MIŠKA.

Predprodala vstopnice od 11 — 12.30 in od 15 ure dalje.

legionarje, ki njih zasluge vi vsi poznate, je bila za nas sokolska misel ena od onih čimteljev, ki smo iz nje zgradili prvo češkoslovaško armado. Poleg husitskih in taborskih tradicij nas je vodila tudi sokolska ideja, a sokolska disciplina in sokolsko delo sta bili legijam druga prirojena. To Sokolstvo je ulito tudi v našo zmagovito vojsko». (V Plzinju leta 1919).

Za mejami domovine — Masaryk, Beneš, Stefanik, Švec, Sirovy; v mejah nastajajoče samostojne države — Šajner, Vanček, Štěpanek — tukaj in tamkaj na tisoče znanih in neznanih bratov, ki so uresničili Tyršev napoved iz leta 1878: «Novo življenje, nov položaj zahteva no.

Kako je z našim smehom?

Posmrtna zbirka Frana Milčinskega »Humoreske in groteske« je naletela pri občinstvu na prav topel sprejem, pri kritiki v delu dnevnega časopisa pa tudi na nekaj površnega nerazumevanja, ki ga je bil naš največji humorist pogostokrat deležen tudi za svojega življenja. Naš literarni sodrnik je pred dnevi predaval o »Humoreskah in groteskah« v ljubljanskem radiu in iz njegovih izjavljaj povzemamo:

— Sneha ni v naši književnosti in to je žalostno, je zadnjič zaklical neki kritik ko je poročal o posmrtni knjigi Frana Milčinskega »Humoreske in groteske«, ki so bile izšle v izdaji Tiskovne zadruge v Ljubljani. Da to je resnično žalostno, da ni sneha v literaturi, in po pravici se kritika vprašuje, kaj je z našim humorjem, kje je krivda da Slovenci ne zmoremo niti toliko tvorne židane volje, kolikor je je treba za preprost humorističen list, kakor imamo Hrvatje svoje »Konjice« in Srbi svojega znamenitega »Oširnega jezika«, ki je sprič svoje žive, neposredne aktualnosti in razsežne vredne zmerom bolj čitan tudi med našim občinstvom. Kako bi bilo res, če bi se v Ljubljani našlo nekaj podnetnih, domiselnih literatov in časnikov, pa bi po vzoru Zagreba in Beograda poizkusil srečo z izdajanjem satiričnega glasila? Ali ne bi stvar gotovo prav tako klavno propadla, kakor so ostali brez uspeha že nešteti po-

izkusi v tej smeri po vojni? Kaj je v resnici z našim humorjem? Mar ni nobenega leka, nobenega dražila zanj?

Življenje okrog nas je v resnici tako polno vsega, ob čemer velja starodavna beseda, da »difficile est satyram non scribere«, da človeku satira kar sama šli v pero. Toda naša nacionalna duša, da se tako izrazim, kaže od nekdaj to s'abo stran, da se v radosti, ki je življenje samo, ne zna razmahniti in izživeti. Težka stoletja narodne nesamostojnosti, proti kateri se v naših širokih ljudskih plasteh, še zlasti pa v tistem krogu našega narodnega kolektiva, ki mu je neposredno naloženo ustvarjanje duhovnih dobrin, n'kdar ni razveljavil plamen odpora — ta težka stoletja so tako pobabila in izkvečila našo notranjo podobo, da so vsi veliki pravega, svobodnega veselega življenjskega občutja skorajda zamrli v nas. Vse manifestacije našega intimnega in javnega življenja nosijo nekaj težkega, elegičnega, tragik in pogubi vdanega na sebi, pa ni čuda, da je ta mračna zadušnost zajela tudi vse naše slovstveno pa vobče vse umetniško dejanje in nehanje.

Če se razgledamo za smehom, kolikor ga je zajela vasa naša književnost, bomo razbrali, da je to večji del srčno tihi tragični, zadržani smeh, ki se trga iz skolede dušne rane in ki se ga drže kaplje vroče, žrtvovane krvi. Takšen je Cankarjev smeh nad »Pohujšanjem v dolini Šenflorjanskis — smeh, ki je samo do poslednjega viška

Proslava 28. oktobra v Ljubljani

Ljubljanska Jugosl.-češkoslovaška liga bo tudi letos slovesno proslavila največji češkoslovaški narodni in državni praznik. Upoštevaljoč sedanje razmere je združila proslavo s koncertom Ljubljanske filharmonije. Tako sta se vzajemno podprli dve instituciji in omogočili velik umetniški užitek koncertni publiki in vsem, ki hočejo dostojno proslaviti praznik bratske republike.

Sodimo, da je program slavnostnega koncerta, ki bo jutri ob 20. v Unionu, sam po sebi najboljšje priporočilo. Pred izvajanjem koncertnega programa bo kratek slavnostni govor predsednika Jč lige g. dr. Egona Stareta. Nato se vrste skladbe Smetane, Šostakoviča, Osterca, Suka in Borodina.

Prijatelji Češkoslovaške države, ki nam je najožja in najzvestejša zavezanica in prijateljica v preteklosti in sedanjosti, trdno pričakujejo, da se bo ljubljansko občinstvo vzlic težkim materialnim razmeram tudi to pot odzvalo vabilu Jugosl.-češkoslovaške lige. Tako bo obenem podprlo prizadevno delo Ljubljanske filharmonije, čije obstoj in napredek zahteva že sam ugled središčnega slovenskega mesta. Jutri

običajno torej proslavo češkoslovaškega državnega in narodnega praznika!

Novo jadralno letalo bo razstavljeno danes v remizi na Zaloški cesti, napravila ga je jadralna sekcija »Stična.« Je to visokozmogljivo letalo, ki ima 12 m razpetine in so ga zgradili člani sekcije. Jadralna sekcija »Stična« vabi vse one, ki se zanimajo za letalstvo in ki bi hoteli aktivno sodelovati v skupini, da se pri tej priliki vpišejo kot aktivni člani v sekciji. Vpis in vse informacije se dobe pri sekcijem odboru v remizi.

KINO SLOGA

Ljubljanski dvor Telefon 2730

Danes ob 10.30 dop. ter popoldne ob 15., 17., 19. in 21. uri

4½ mušketirji

Burja smeja! Najboljša burka s 6 najbolj popularnimi komiki v gl vlogah.

Dopolnilo »Miki miška«, športni film in zvočni tednik

ve drobne humoreske in groteske iz zadnjih let, je našel ta humor najtoplejšega, v globinah iskrenega doživljanja zajemajočega, v zadevah življenja in človeka najbolj izkušenega in razgledanega oblikovalca.

Knjiga ki jo je iz množice gradiva, razsejanega po najrazličnejših listih, zbrala pisateljica hčerka, je razdeljena v četrto značilnih poglavij: Rodbinske in mladinske, Zgodbe. Ljudske zgodbe, Razne in grozote in prinaša okrog 40 listov iz vseh najprejstnejših področij vsakdanjega in nevsakdanjega življenja: O ženski duši in o kučevslanski o jubileju in smrti, o umoru gospoda Patakona in o požaru v Hruševju, o šolanem psu pa o gospodu glavjarju in vaskem brivcu o listnici uredništva in o vsem, kar vam lahko pade na um. Knjiga ni mogla zajeti vsega, kar je po Milčinskem ostalo še nezbrano in neurejeno, a že teh 40 veselih in na tihem žalostnih, vse življenjske bede našega časa in vsega sveteljšega upanja polnih zgodbic človeku zadošča. Da knjigo prebira od konca do kraja in jo zmerom iznova temlje v roke. In zmerom bolj rase v človeku prepričanje, da nam bodo zbrana dela Fridolina Zoine, če nam jih sreča nakloni dala najboljšo, najdragocenejšo knjigo življenja. Da knjigo življenja. Zakaj današnjemu svetu, ki je do vrha obložen s spoznavanjem, v resnici ni treba ničesar drugega kakor malo tiste zdrave, sveže vredine ki daje, da kri živahnice zanipe no žilah da nastane misel sproščena in jasna in da se roke lahko razvežejo k dejanju.

L. Mrzel.

KINO SLOGA

PRIDE:

BARKAROLA

Gustav Fröhlich — Lida Baarova.

Knjige so kakor ptice . . .

Ogled v tiskarni, preden poletijo Vodnikove knjige v svet

Res, knjige so kakor ptice. Iz toplega gnezda zlete v svet. Niso samo pesmi v njih, kakor niso med pticami same ptice pevke.

Zanimalo me je, kako se pripravljajo na polet med letošnji roj Vodnikovih knjig. Dasi vem, da ni prijetno, če moti tiskarno pri delu kak posetnik prav zdaj, ko je največ dela, sem se vendar le opogumil in vstopil. Moj poset je prav za prav veljal le pisarni, da sem uredil vse potrebno glede letošnjih članov. Že v pisarni se opazi nekako nervoznost, kakor da je vse v nemirnem pričakovanju. Gospa tajnica že zaključuje sezname in pripravljala gradivo za ekspedicijo.

»Nu, kako bomo letos Vodnikarji?«, vprašam.

»Bo že, bo že! A če bi pel Vodnik še enkrat svojega Zadovoljnega Kranjca, bi mu moral napisati še eno kitico o njegovi počasnosti, ker vse odlaga do zadnjega.«

»To mislite zaradi članstva?«

»Seveda. Zdaj, ko je že skrajni čas, prihaja vsak dan več pošte. Vsi poverjeniki pišejo, da še niso mogli vsega pobrati, ker člani vedno odlašajo.«

»Pa nas bo 15.000?«

»Morda bo nekaj manj zaradi agitacije, dasi je Vodnikova družba najmanj kriva za znižanja plač. Sicer pa 20 Din za pet knjig!«

»Imate prav, a včasih je glavna stvar izgovor. Poznam ljudi in razmere.«

»Pa letos, ko je jubilej!«

»Sicer pa, če je kje manj, je lahko drugod več.«

»Mi smo pripravljeni na vse. V splošnem moramo biti zadovoljni. Zdi se, da lahko računamo z našimi stalnimi prijatelji in čitatelji. Doslej število ne ostaja dosti za lanskim, mnogo člana, rine pridele zdaj.«

»Ali morem pogledati, kako delate?«

»Vprašajte pri ravnateljstvu.«

Potrkal sem na ravnateljeva vrata.

»Samo izvolite,« je rekel gospod ravnatelj, »sicer smo v največjem delu, a če vas zanima?«

In me je odpeljal s seboj v strojničo.

»Pa so rekli, da ne delate?«

»Kaj še. Delamo s polno paro, kakor se pravi. Dela in delavcev imamo dovolj. Vodnikove knjige ravnokar dotiskujemo. Glejte!«

Velik stroj pred nama meče velike pole iz svojega razgibanega sestava.

»To so že zadnje pole. Ravljenove knjige: Pot k mrtvim bataljonom. Vse drugo razen Pratičke je že dotiskano.«

Pot skozi tiskarno, kjer se gibljejo stroji in roke, naju vodi v knjigovodničo.

Kot tudi tam vse čaka na zadnje pole. Saj bo morala knjigovodnica vezati in broširati petkrat po 15.000 knjig. Že zdaj so tam cele skladovalnice knjig.

Kdor ni videl tiskarne, ne zna ceniti knjige, ker ne ve, koliko truda in dela je treba, preden je knjiga na svetu!

»Rese, pravi ravnatelj, »ljudje ne vedo, kaj je to: 5 knjig za 20 Din!«

Le škoda da delo v tiskarnah ne dopušta več posetov. Koliko rok je treba, preden pridejo lično opremljene knjige na dan! Da ne govorimo o pisatelju, ki v mislih zasnuje delo in ga končno oblikuje v stavke in poglavja. Tako leži pred nami rokopis, ki o njem presoja odbor. Ali bo ugajal vsem članom? Ali pomeni kako pridobitev za naš program? Ali odgovarja zahtevam sodobnosti? In potem gre rokopis v stavico. Kako pojo svojo svinčeno pesem stavni stroji! Koliko dni in noči! Koliko dela ima koordinator, preden je vse v redu. Potem pride na vrsto metar. On mora iz trdih, iz svinca vlitih vrst oblikovati knjigo. On sestavlja strani, naslove, napise. Po 16 in 16 strani vložijo na ploščo, ki gre v stroj. To je ena polja. Vsaka Vodnikova

knjiga pa ima 7 do 8 pol. Vse knjige imajo torej okoli 30 pol, ki morajo iti 15.000 krat skozi stroj. Koliko dni, tednov, mesecev dela! In šele ko stroji nagomilijo lepe bele pole, se pokaže oblika bodoče knjige. Treba je pole zganiti in iz pol šele stroji zvežejo knjigo. Oni, ki dobi knjigo na dom, vsega tega ne vidi. K njemu prilete knjige res kakor ptice. Za majhen denar, za 20 Din, jih je kar pet . . .

Odšla sva z ravnateljem v gornje nadstropje. Nezaposlenim vhod prepovedan.

»To je oddelek za bakrotisk«, pravi gospod ravnatelj.

Človeku je, kakor bi stopil v čarobno luknjo. Saj pri nas bakrotiska niti ceniti ne znamo! Ko bi vedeli, kako se to dela, bi vse drugače gledali ilustracije Vodnikovih knjig.

Letos bosta imeli Pratika in Ravljeno nova knjiga krasne ilustracije, vse v bakrotisku. Se že delajo. To je največji uspeh tiskarske umetnosti. Res, pravi užitek je gledati te slike, ali na naslovno stran. »Temne zvezde!« Že tak ovitek daje knjigi večjo ceno.

Slednjič sem smel za trenutek pogledati tudi v oni skrajni kotiček, kjer se pripravljajo največja letošnja skrivnost, ki bo obenem presenečenje in razodetje za vse. To je knjiga »Zlati čevljički«. Opravičeno so ponosni mojstri, ki so jo delali. Če bi je ne bili ustvarjali z vne- mo in ljubeznijo, bi ne bili ustvarili česa tako lepega. V drobni prodaji na boljšem papirju bo menda sama stala 20 Din in bo še zelo poceni. Tiskarna je hotela z njo pokazati, kaj zmore.

Tiskarna je čuden svet. Človeku se kar v glavi vrti . . . »V delavnico sem Tvojo zrl . . . Ptice knjige polete iz nje v svet.«

Kmalu, kmalu . . . Eni pravijo, da čez 14 dni. Drugi pravijo, da še prej.

»Sredi novembra gotovo!«

Stroji in ljudje delajo in ustvarjajo. Šele ko človek od blizu pogleda to delo, ga zni prav ceniti. Takrat ve, kako poceni so pri nas knjige, če dobiš vse to za 20 Din.

In povsod samo nesebično vestno delo. Samo da bi bili člani zadovoljni. Res, nevaležni bi bili, če bi ne znali ceniti tega dela in skrbeti za našo knjigo in prosveto.

Knjige so kakor ptice. Ko selivke odlete, prilete one v naše domove. Sprejmite jih z radostnim srcem!

N. H.

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

Pesem mladine gre preko meja...

Danes ob 18. bo pelo v radiu 31 zborov

Mladinski zbor jadranskih stražarjev iz št. Vida nad Ljubljano

Danes bo največja manifestacija, kar se ji je do zdaj vršilo v radiu. Mešani zbori mladih ljudi 31 dežel vseh kontinentov sveta bodo sodelovali pri sporedu, naslovljenem: »Mladina poje preko meja.« Koncert s bo pričel ob 18. uri in bo trajal do 20. ure. Prenašala ga bodo radijske postaje skoraj vseh evropskih držav in več prekomorskih postaj, zlasti v Severni Ameriki in Južni Ameriki.

V teku koncerta bodo peli mešani zbori mladih ljudi - vsak v svoji deželi - v neprekinjeni vrsti značilne pesmi mladine. Povprečna dolžina vsake točke bo 4 minute. V enem ali dveh primerih se bo čas, odmerjen posameznim državam, nekoliko podaljšal, če se v državi govori več različnih jezikov.

Ta koncert je organizirala Mednarodna radijska zveza na predlog enega svojih podpredsednikov, dr. K. v. Boeckmanna. Označuje novo etapo v politiki, ki jo je sprejela Zveza in ki gre za tem, da uporablja radiofonijo kot sredstvo zблиževanja. Več mesecev je bilo treba za pripravo te oddaje, katere izvedba bo zahtevala delo absolutne preciznosti s strani sto in sto inženjerjev, dodeljenih telefonski in radijski službi po vsem svetu.

Vsaka izmed točk, katerih začetek in

konec bosta označena s »ključem«, se bo prenašala po telefonskih vodih ali po radiotelefoniji v Berlin, kjer bodo inženjerji Reichsrundfunkgesellschaft (ki je prevzela centralizacijo tehničnih podrobnosti tega sporeda) skrbeli za nov prenos po telefonu in brezžični radiotelefoniji v vse dežele-udeležence.

Sodelovanje nekaterih držav je bilo združeno z nekaterimi težavami, bodisi zaradi razlike v urah, bodisi zaradi dejstva, da nekateri kabli niso pripravljeni za glasbene prenose. Da pride v kraj tem oviram, bo posnela nemška radijska družba točke teh držav na plošče. Te plošče se bodo predvajale ob primernih odmorih med oddajo.

Pri tej manifestaciji bodo sodelovali razni zbori mladih ljudi naslednjih držav: Nemčije, Argentine, Avstralije, Avstrije, Belgije, Brazilije, Danske, Španije, Združenih držav Sev. Amerike, Finske, Francije, Velike Britanije, Havaja, Madžarske, Japonske, Nizoz. Indije, Italije, Letonske, Litve, Norveške, Paragvaja, Holandske, Poljske, Romunije, Švica, Švedske, Švice, SSR, Južnoafriške unije, Urugvaja in Jugoslavije. Jugoslavijo bo zastopal na tem edinstvenem koncertu mladinski zbor »Jadranski stražarji« iz št. Vida nad Ljubljano.

ske filharmonije. Vse kaže, da si ta glasbeni korpus resno prizadeva, ustvariti kaj trajnega in v najboljšem pomenu kvaliteta. Orkester dela z velikim zanimanjem in očitnim zanosom. — Zasedujem glasbeno življenje v Ljubljani in mi prav poseben ugaja to, da je Ljubljana avantgarda modernizma v Jugoslaviji. Pri tem ji ni nič

mar, ali je to komu všeč ali ne. Vsekako je ta pravica absolutna potreba: tudi mi moramo iti naprej. Pred tem imperativom izgube pomen osebni pomisleki reproduktivnih umetnikov. Treba je dati polno priznanje Ostercu, Bravničarju in drugim, ki dosledno nadaljujejo svojo pot. Najmlajše generacije ne poznamo, vendar sem prepričan, da bo na tako dobro priprav-

LES, STEKLO, KOVINE
čisti izvrstno

Junaška smrt prostovoljca Kožulja

Spominu koroškega borca, podnarednika iz Zadra

Bilo je v začetku januarja 1919. Slovenske čete so se na položajih pred Podrožičkim predorom pod vodstvom kapetana Miroslava Martinčiča z nadčloveškimi napori trudile, da očistijo neposredni pristop v predor. Iz razdalje nekaj sto metrov je namreč sovražnik obsipaval predor s silnim artiljerijskim, mitraljejskim in pešadjskim ognjem. Naše čete so se z največjo težavo zadrževale številno močnejšega sovražnika. Bili so sami prostovoljci, častniki in navadni vojaki: akademiki, učiteljski, dijaki, trgovskih in obrtnih šol, gimnazijci in kmetje iz neposredne okolice. Vsi so bili hrabro na braniku svoje domovine. Še malo je manjkalo, da niso njihove do skrajnosti izčrpane moči popustile.

Naša četa je bila vsekakor premajhna, da bi mogla zadržati številno močnejšega sovražnika, ki ga je podpirala artiljerija in strojnica. Imela je na razpolago le nekaj strojin in komaj dva topa — havbico in en poljski top, ki jima je poveljeval poročnik Gregorič. Topova sta bila nameščena na tratiščah pred vhomom v predor.

V štabu kapetana Martinčiča so bili poleg adjutanta poročnika Serjaka še vojaški zdravni kapelan dr. Gerlovič, njegov pomočnik Klun in edina prostovoljna bolničarka, gospica Keslerjeva, sedaj soproga pisatelja Frana Albrehta. Vse dotle, dokler ni prišla pomoč od Komande srbskih trup, je bilo stanje zelo kritično. Dne 10. januarja ob 3. popoldne so prispele končno s posebnim vlakom dve četi pešadije in mitraljejska četa, katero je osebno pripeljal zastopnik komandanta 26. pešpolka podp. Ceda Milosavljevič.

Po izvršenem rekognosciranju so naši počakali, da se je znočilo, nakar so prešli v napad. Hitro so zlomili odpor neprijatelja in zavzeli linijo v prvih položajih. Sovražnik je ves dan 11. januarja s močnim artiljerijskim ognjem obsipaval naše položaje, sovražna pehota pa je imela v oblasti krepke pozicije proti našemu centru in ovirala s tem naše napredovanje.

Ko je napočil 12. januar, se je pokazala potreba, da stopijo na našem zelo izpostavljenem desnem krilu v akcijo strojnica. Postavljen je večja števila vojaštva, ki so bili namreč zaradi izgub nevarno. Ena strojnica v rokah dobrega voditelja bi opravila isto kot vod vojakov. Komandant, ki je med borbo dajal povelja, se je zato obrnil na mitraljejske čete z besedami: »Ena sama strojnica bi nam mogla napraviti veliko uslugo, ako bi jo spravili neopaženo na skrajno desno krilo, da bi mogla obstreljevati sovražni centrum z bokac.

»Ni mi žal, da umrem, ker vem, da sem se boril in padel za Veliko Jugoslavijo, je vzkliknil Dušan, ko ga je tresla še smrtna mizica. In medtem, ko mu je na modrikastih ustnicah igral prisiljen smehljaj, so njegove svetlozelenkaste oči še zadnjikrat opazovale svoje vojne tovariše in vrhove pred Podrožičkim predorom.

Zelo razločno se je še čulo prasketanje pušk in grmenje topov, ko so ranjenega Kožulja prepeleli v Ljubljano. Izdihnil je še isto noč in so se na božji njivi pri Sv. Križu za večno zaprla za njim groba vrata.

Se nekaj dni in duh krizantem bo opojil ozračje in bodo tisoči in tisoči romali tja gori k cerkvi z zeleno streho, da počaste tam spomine svojih dragih.

Na parceli št. 29, na grobu št. 1, stoji hrastov križ z napisom: Tukaj počiva junak Dušan Kožulj, prostovoljec-podnarednik, rodom iz Zadra, hrabro padel 12. januarja 1919. pri obrambi Podrožičkega tunela.

Na dan Vseh svetih se spomnite tudi junaka-dobrovoljca iz Zadra, Dušana Kožulja.

Drag. Milivojevič, podpolkovnik v p.

Stavka v škojji Loka traja dalje

160 delavcev je že tretji teden brez zaslužka

Škojja Loka, 26. oktobra.

Včeraj sta potekla dva tedna, odkar je stopilo delavstvo tovarne šesir za izdelovanje klubukov v stavko. Vsega štrajka 160 delavcev in delav in delo v tovarni popolnoma počiva. Mir in red se ne rušita v ničemer. Življenje je tem živahnem delu škojje Loke je docela zamrlo, okrog tovarne se vidijo le stalne delavske straže, ki so budno čuječe, podnevi in ponoči, da je vstop v tovarno vsakomur onemogočen.

Stavka je nastala zaradi kategoriziranja delavstva vzporedno z njim pa se poraja tudi vprašanje mezd. tedaj dvoje vprašanj, ki že dalje časa vznemirjata delavstvo te tovarne. Odnosi med tovarno in delavstvom vse zadnje mesece niso bili povsem običajni, pa čeprav se je vršil obrat normalno. S strani delavstva je bila izražena težnja po ureditvi kategorij, v čemer sta potem res nastala dva projekta. Eden tovarniški in drugi delavski, ki pa osvaja vsak zase svoje poglede na to aktualno vprašanje. Stokovna skupina oblačilnih delavcev motri vprašanje kategorij po važnosti in teži dela.

Iz delavskih vrst se zatrjuje, da bi bilo do sedanjega stanja nemara že prej prišlo, da ni delavstvo vedno upalo, da se mu situacija le zboljša. Preuredbe, ki so se izvede v tovarni: instalacija parnega kotla, nabava novih strojev, nadalje brez-obvezni razgovor, ki naj bi dal delavstvu po 0,10 Din več od ure, potem dopusti vse to je rešitev zavlekelo prav do sedaj, ko je bilo delavstvu sporočeno, da na zvišanje mezd ni misliti, glede kategorizacije pa da bi se dalo razpravljati po tovarniškem zamislu.

Ključ malim izgledom obstoji vendarle upanje, da se najde kompromis. Upati je, da bo posegla v pogajanja kr. banska uprava, odnosno inspekcija dela saj škoda je že velika na obeh straneh. Delo v tovarni je odgovorno in zahteva ne le trdnega, marveč tudi večjega človeka. Udeleževanje je povsem specializirano in bi novinec v tem obratu bore malo opravil. Zlasti škodljiva je kislina, ki razjede zobovje, piščam škodljiv pa je zrak, nasičen z dlakami. Pri enaki zaposlenosti je delavstvo v Avstriji še enkrat bolje plačano od našega. Tovarna šesir je last Zadrške gospodarske banke.

koncizen; to, kar pove, pove individualno, vendar pa jasno. Vsekakor bo s to skladbo dostavil svojim dosedanjim uspehom nov uspeh v vrsti svojih brezkompromisnih glasbenih stvaritev.

— Ostale točke so znane in priznane: Smetana, Suk, Borodin.

1 Glavobol? Za 1 DINAR Aspirin-tableta, pa preneha bolečina. Kot zaščito pred ponaredbami nosi vsaka tableta Aspirina utinen Bayerjev križ.

ASPIRIN

Detalo se registra, god. 5. Dec. 1122. 1122. 1122. 1122.

Lovro Matačić pripoveduje...

Iz razgovora s slovečim, nekdanjim našim dirigentom

Za svoj jutrniški koncert, ki ga prireja skupaj z Jugoslov. — češkoslovaško ligo v proslavo češkoslovaškega državnega praznika, je našla Ljubljanska filharmonija izborni nadomestilo za nameravane inozemskega dirigenta: veliki simfonični koncert v »Unionu« bo dirigiral eden najboljših dirigentov Jugoslavije, g. Lovro Matačić.

Odlični glasbenik, za katerega sta se pred tedni ljubosumno pulili zagrebška in beograjska opera, je ostal ljubljanskim ljubiteljem opere v dobrem spominu izza svojega delovanja v slovenski operi v letih 1922—24. Lovro Matačić je se rodil na Sušaku v rodbini, ki poteka iz Varaždina. Glasbene študije je dovršil na Dunaju, kjer se je že zgodaj uveljavil pri znamenitih »Singerknaben«. Prvi učitelj v dirigiranju mu je bil skladatelj O. Nedbal. Po njegovem vplivu je bila uvrščena v program nekega dunajskega koncerta skladba, ki jo je skomponiral Matačić kot 16-letni učenec. Po dunajskih študijah je služboval kot korepetitor v Kelmoraju, kjer je pri slovečem Brecherju nadaljeval študij dirigentstva. Po vrnitvi v domovino si je v Osijeku in Novem Sadu z delom krčil por kvišku. L. 1922. ga je angažiral g. Hubad za ljubljansko opero.

O svojih ljubljanskih letih pripoveduje g. Matačić z očitnim navdušenjem. Njegova prva ljubljanska naloga je bila »Jenufa« l. 1922. — dovolj trd oreh za mladega dirigenta. Premiera je imela velik uspeh

in g. Matačić se pri tem hvaležno spominja izborne zasedbe: g. Thierry - Kavčnikove, Šimenca, Surliškega i. dr. Izmed koncertov, ki jih je dirigiral v Ljubljani, omejnja zlasti Brucknerjevo III. simfonijo z opernim orkestrom.

L. 1924. je sprejel angažma v beograjski operi, kjer je ostal osem let. Med tem si je pridobil velik sloves; v sezoni 1931/32 je bil dirigent letonske državne opere v Rigi, novo sezono 1932 je nastopil v Zagrebu. Kot gost je dirigiral v tem času dvakrat na Dunaju, priredil koncert z Letonsko filharmonijo, dirigiral Rumunsko filharmonijo v Bukarešti, z »Obilicem« pa je žil uspehe v Pragi in Varšavi. V zadnjih letih se udeležuje v zagrebškem gledališču, vodi »Kolo« in dirigira nekatere koncerte Zagrebške filharmonije.

Med pripovedovanjem o svoji lepi umetniški preteklosti — ima preteklost, a je še ves mlad in mladosten — se vedno znova vrača k spominom na svoji dve sezoni v Ljubljani.

— Nepozabno mi ostane prijateljstvo, ki je takrat vladalo med dirigenti v ljubljanski operi. Balatka, Neffat in jaz smo tvorili nerazdružljivo trio. To so bili časi, polni zanosa in tvornega dela! — pravi g. Matačić. Nato se zasusče razgovor na ponedeljkov koncert, ki ga odlični gost pripravljala že nekaj dni z Ljubljansko filharmonijo.

— Uprav presenetilo me je — pravi — številčno stanje in višina orkestra Ljubljan-

SPORT

Današnji nogometni spored

Na igrišču Hermesa ob 15. derby **LJUBLJANA-PRIMORJE** — Poslednje kolo ljubljanskega drugega razreda — Spored drugod pri nas in v državnem prvenstvu

igrišče Hermesa ob 15. **LJUBLJANA-PRIMORJE**, derby v skupinskem tekmovanju za kvalifikacijo v državnem prvenstvu. Obe moštvi sta minulo nedeljo potolki svoja zagrebska protivnika z 2 : 1. Kako bosta opravila med seboj? To bomo videli popoldne na Hermesu. Predtekmata prične ob 13.30

Juniorske tekme:

igrišče Korotana
ob 9.30 Slavija—Hermes
ob 10.45 Mars—Korotan
igrišče Primorje
ob 9.15 Mladika—Reka
ob 10.30 Jadran—Svoboda

Drugorazredne tekme:

igrišče Jadrana
ob 9. Svoboda—Korotan
ob 10.30 Jadran—Grafika
igrišče Slovana
ob 8.30 Mars—Sloga

V nekaj vrstah

Sarajevska zaviha je obvestila zagrebski nogometni podsavez, da se popolnoma soidgrizira z morebitnim sklepom zagrebskih klubov, da izstopijo iz državne lige in da se odrečejo nadaljnjemu tekmovanju za državno prvenstvo.

O tem vprašanju razpravlja v beograjski »Politiki« tu... član savezne uprave g. Boško Simonović, ki pravi med drugim: »Akcijski zagrebskih klubov me je iznenadila. Menim, da je neumestna, ker smo skoraj koncem kvalifikacijskega tekmovanja. Ne verujem, da so vodili zagrebske klube samo sportni razlogi. Po mojem mnenju do te akcije sploh ni prišlo zaradi sabega sistema tekmovanja, temveč zaradi neugodnih rezultatov, ki so jih dosegli zagrebski klubi v kvalifikacijskih tekmah. Povod za to akcijo leži v nevarnosti, v kateri so trije zagrebski klubi: Gradjanski, Concordia in Hašk. Oba zagrebska kluba iz pete skupine bi lahko izpadla iz nacionalne lige. Ljubljanska klubna Primorje in Ilirija sta zelo napredovala. Njun uspeh bi pomenil neuspeh za zagrebskih nogometašev. Ker se tudi tretji zagrebski klub Concordia ne čuti popolnoma sigurnega za prvo mesto, se more domisliti, da bi vsi trije zagrebski klubi izpadli iz nacionalne lige. Cilj zagrebske akcije more biti, da se reši še ono, kar se more rešiti z eventualnim izstopom iz konkurence. To pa bi ustvarilo zelo nevaren precedensni primer za bodoča tekmovanja. Ker bi se dale vsakemu klubu, ki bi v začetku izgubil izgleda za končni uspeh, pravica, da v gotovem trenutku — izstopi. Bravo Boško! Zadej si v črno! G. Boško Simonović se dalje bavi še s tekmovanjem za državno prvenstvo ter je izjavil, da je sedanji sistem najboljši, kar smo jih dosegali imeli.

Amerikanski pravači, ki nastopajo v Nemčiji, pomenijo pravo senzacijo. O novem rekordu Kieferja na 100 m hrbtno 1:07 smo že poročali. V torku pa je Kiefer ta rekord zboljšal zopet za 8 desetink sekunde in preplaval 100 m hrbtno v 1:06.2, prvih 50 m pa v 32 sekundah. Pa ni bilo treba čakati dolgo in je Kiefer zopet presenetil ves svet z novim uspehom. V četrtak je zadivil gledalce s fenomenalnim časom 1:06. Kaj naj rečemo sedaj, ko smo že zadnjič poudarjali, da je 1:07 skoro neverjeten čas? Tudi oba njezova tovariša sta se izkazala. Highland je za 100 m prosto potreboval točno 1 minuto. Bryendthal pa za 100 m prsno 1:13.5, torej za več kakor za 2 sekundi boljše, kakor pri prvem nastopu. V četrtak je ameriška štafeta 3 krat 100 m zmagala v času 3:27. Pri tem je Bryendthal, ki je plaval na progi 100 m prsno, s časom 1:12.1 prekosil stari ameriški rekord, ki je znašal 1:13.8.

Pa tudi Nemci morejo zabeležiti nov svetovni prvenstveni rekord. V Magdenburgu je Kurt Gerstenberg postavil nov svetovni rekord v plavanju na 400 m hrbtno. Popravil je dosedanjí svetovni rekord Japonca Klokave od 5:30.4 na 5:30.

Prvenstvo dravske banovine v table-tenisu

ZSK Hermes priredi pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dra Marka Natlačena 2. in 3. nov. prvenstvo dravske banovine v table-tenisu za na-

ob 10. Slovan—Reka

V Mariboru, igrišče Rapida ob 15. **RAPID** — **ZELEZNICAR**. važna tekma podsavezne prvega razreda.

Na Jesenicah, igrišče Kovinarja ob 15. Gorenjec—Korotan.

V Trzinu ob 15. Svoboda—Radovljica.

V Domžalah, igrišče Diska ob 15. Disk—Kamnik.

V Čakovcu, igrišče Gradjanskega ob 15. Gradjanski—Drava.

V Trbovljah, igrišče Trbovelj. ob 15. Retje—Dask.

Spored v skupinah za državno prvenstvo:

Kragujevac: Radnički—Jugoslavija,

Skopje: Slavija—Gradjanski,

Beograd: BASK—ZAK.

Novi Sad: Vojvodina ZAK,

Zagreb: Hašk—Gradjanski.

Rakek: prijateljska Javornik—Mengeš.

trije diplome. Podrobnejši razpis se objavi pravčasno.

Plavalni tečaj Ilirije. Največje ...mo razvedrilo za čez dan zaposlenega človeka je naš tečaj. Gimnastika in plavanje prijetno osvežita in dajejo moči za novo delo. V domačem zimskem kopališču SK Ilirije se bodo vršili, kakor dosedaj vsako leto, plavalni tečaji za gospode in dame. Ugodno temperirana voda vam nudi prijlo, da se prijetno razgibate in se igrate pripravite na vse napore smučanja. Pridite 3. XI. ob 20. in ogledite si naš tečaj; ostali boste ves čas zvesti obiskovalci. Prijave sprejema še danes blagajna kavarne Evrope, od ponedeljka dalje pa se prijavi zvečer v zimskem kopališču SK Ilirije.

Zbor lakoatletskih sodnikov J.L.A.S. Ljubljana. V ponedeljek ob 20.30 v restavraciji Slamič seja odbora, na katero se po nalogu J.L.A.S. vabijo: geom. Černe. Cerar Vladislav, dr. Kuhelj, Potokar, Kos, Michel.

SK Svoboda. Danes ob 8.30 naj bo I. moštvo na igrišču Jadrana, juniorji pa ob 10. v naši garderobi.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 9.30 naj bodo na igrišču Hermesa vsi verificirani in neverificirani juniorji. Opremo si preskrbi vsak sam.

★

Italijanski prvaki

V lahki atletiki so večinoma znanci iz prejšnjih let. Torej: 200 m: Gonelli 22.3; 400 m: Tavernari 49; 800 m: Lanzi 1:56.6; 1500 m: Beccali 3:58.4; 10.000 m: Balbussio 32:37.8; 400 m z zaprekami: Facelli 54.6; 30'0 m cross: Lippi 9:35.6; skok v višino: Tomasi 1.85 m; skok v daljino: Maffei 7.27 m; met kladiva: Cantagalli 46.20 m.

RADIO

Izvelek iz programov

Nedelja 27. oktobra

Ljubljana 7.30: Potreba selekcije pri obnovi vinogradništva (inž. Sergej Gorjup). — 8: Čas, poročila, spored. — 8.15: Vokalni in orgelski koncert. Pevske točke: gdč. Vida Rudolfova. Orgle: g. Blaž Arnič. — 9: Martineja romantične glasbe (Radio orkester). 9.45: Versko predavanje (dr. M. Opekca). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Slovenske vojaške in narodne pesmi (Akademski pevski kvintet, vmes poje g. Mirko Dolničar). — 11.40: O fosforitih, njih predelavi in uporabi kot umetne gnojila (inž. Vojo Knop). — 12: Čas, spored, obvestila. — 12.15: Plošče po željah. — 15: Za zabavo in za ples (Radio orkester). — 16: Dajmo otrokom več srca (Ga. Meglič-Hočevarjeva). — 16.15: Spominška proslava Simona Jenka. — 18: Pesem mladine gre preko meja! Mednarodna prireditel s sodelovanjem mladinskih zborov iz vseh držav sveta. — 19.30: Nac. ura. — 20: Čas, poročila, spored. — 20.15: Pevski koncert mladinske zborna Jadranski stražarji iz St. Vida nad Ljubljano. — 20.45: Operne fantazije (Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za ples in kratke čas, prenos s nebotičnika.

Ponedeljek 28. oktobra

Ljubljana 12.45: Odlomki iz zvočnih filmov na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Češki pevski zbori na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajne). — 18.20: Skladbe čeških mojstrov na ploščah. — 18.40: Kulturna kronika: Stiska sodobne mladine (Edvin Boje). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Koncert slovenske filharmonije (dirigent Lovro Matetič, prenos iz unioanske dvorane). — 22: Čas, vreme. — 22.15: Češka glasba na ploščah.

Beograd 16.20: Plošče. — 20: Orkestralni koncert. — 20.30: Delni prenos opere »Libuša« iz Prage. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 12.10: Češka glasba na ploščah. — 17.15: Godalni kvartet. — 20: Koncert Zagrebskega komornega kvarteta. — 21: Pesmi. — 21.30: Orkestralna skladba. — 22.15: Plesna muzika. — Praga 19.30: Prenos Smetanove opere »Libuša« iz narodnega gledališča. — Varšava 20: V trgovini z muzikalijami. 21: Svatta v Podolju. — 22: Simfonični koncert. — 23.05: Plesna glasba. — Dunaj 11.30: Plošče. — 12.30: Komorni orkester. — 16.05: Koncertna akademija. — 17.20: Pevski zbori iz renesančne dobe. — 20: Mešan program. — 21: Koncert španske glasbe. — 22.10: Vesele pesmi za zbor. — 23.10: Slavne sopranistke na ploščah. — 23.45: Jazz. — Berlin 18.50: Plesne fantazije za klavir. — 19: Lahka godba. — 20.40: Orkestralni koncert. — 22.40: Jesenske motivi v pesmih. — 23.25: Nemške narodne pesmi. — München 19.05: Godba na pihala. — 20.10: Zvočna igra. — 23: Lahka godba orkestra.

POLETI IN POZIMI FANGO-RADIUM REVMA-SANATORIUM SAMO JODNO ZDRAVILNO KOPALIŠČE NOVISAD

Strokovno zdravljenje — preizkušen uspeh. Prvovrstna postrežba — zmerne cene. 50%-ni popust na železnica.

Obvezna zaščita proti plinskim napadom v Italiji

Že od aprila lanskega leta je v Italiji v veljavi zakon o obvezni zaščiti domačega prebivalstva proti plinskim napadom, ro tem zakonu so dolžne vse samoupravne ustanove, pokrajinske in občinske uprave ter vsa privarna industrijska, trgovska in obrtna podjetja preskrbeti vsem svojim nameščenim, uradnikom in delavcem, potrebne plinske maske in ostale aparate za zaščito proti plinskim napadom.

Letos je bil objavljen tudi pravilnik o izvajanju navedenih zakonskih določb. Pravilnik pravi, da se morajo vse plinske maske in ostale stvari naročiti izključno pri nacionalni zvezi za zaščito proti letalskim napadom, ki bo po posredovanju svojih pokrajinskih odnosno krajevnih podružnic dobavila vsem zainteresiranim naročeno blago. V kratkem bodo pokrajinske in krajevne organizacije stopile v stike z vsemi navedenimi obvezniki, da se podrobno določi potrebno število mask in ostalih aparatov, ki jih mora naročiti vsaka posamezna ustanova odnosno podjetje. Cene maskam so sedaj razmeroma precej visoke, računati pa je, da jih bodo tovarne spričo velikih naročil znižale. Poleg podjetij se lahko tudi drugi privatniki

nabavijo potrebne maske pri pokrajinskih organizacijah.

V finančnem pogledu bo pomenil nakup — v ostalem povsem potrebnih sredstev za zaščito proti plinskim napadom, vsekakor novo znatno obremenitev za vse pridobitne kroge in je vprašanje, ali teh bremen ne bodo na kak način prevrnili na svoje nameščenke in kliente.

Iz življenja na deželi

Dr. Henrik Aschenbrenner
zdravnik v Prevaljah
NE ORDINIRA

od 31. X. do 11. XI. 1935:

Črnomelj. Pred kratkim nas je zapustil br. Niko Furlan, višji sodni oficijal, ki je na lastno prošnjo odšel na službovanje v Ljubljano. Kakor je bil v službi točen in vreden, tako je bil tudi kot društveni delavec nad vse požrtvovalen in delaven. Dolgo let je bil odbornik Sokola, zlasti pa se je pridno udeleževal kot blagajnik Sokolskega kluba. Brata Furlana, ki je bil tudi drugače priljubljen prav pri vseh, bomo težko pogrešali, saj na deželi tako primanjkuje ljudi, ki v današnjih težkih časih ne izgubijo svojega idealizma. Takšen je bil naš brat Niko, zato mu želimo na novem mestu obilo zadovoljstva. Zdravilo!

RADECE. Naša prostovoljna gasilska četa je priredila v sredo 23. t.m. ob 20. v sokolski dvorani predavanje o zračnem napadu spremljano s skioptičnimi slikami. Kako so potrebna in važna taka predavanja, je pokazala udeležba občinstva, ki je zasedlo dvorano do zadnjega kotička in z največjo pozornostjo sledilo predavatelju inž. kemije g. Hmelju Milanu. Predavatelj je svojo nalogo prav dobro izvršil, za kar mu je občinstvo prav hvaležno. Gasilska četa naj nas še večkrat razveseli s takimi predavanji.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 in 20. uri tonfilmsko opero »Tebi pojem svojo pesem«. Za dodatke nov Paramountov zvočni tednik. Nastopni tridki: ing. Pipen Boris in ZI-SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes vefilim »Kralj džungl«. Zdravilo!

Naše gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Nedelja, 27. oktobra. Ob 15. Direktor Čampa. Izven. Znižane cene. Ob 20. Iuže dete. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 28. oktobra. Zaprtlo.

Torek, 29. oktobra. Kralj Edip. Kameniti gost. B.

Sreda, 30. oktobra. Direktor Čampa. A.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Nedelja, 27. oktobra. Ob 15. Boccaccio. Izven. Ob 20. Mamzelle Nitouche. Izven. Ponedeljek, 28. oktobra. Zaprtlo.

Torek, 29. oktobra. Madame Butterfly. C.

Sreda, 30. oktobra. Pepelka Angelina. Sreda.

»Boccaccio« po znižanih opernih cenah. Naslovno partijo poje g. Gjungenac, ostala zasedba kakor običajno, ga. Ribičeva in g. Sanein nastopita v vlogi Fiamette in v vlogi kramarja Lambertuccia.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 27. oktobra. Ob 20. uri »Medvedji ples«.

Ponedeljek, 28. oktobra. Zaprtlo.

Torek, 29. oktobra. Ob 20. uri »Bratje Karamazovic«. Red A. Znižane cene.

ZASTOPNIKA

iše dobro vpeljana tovarna nogavice za Dravsko banovino. Prednost imajo oni, ki potujejo z avtom. Nujne ponudbe pod »Br. 41819« na PUBLICITAS D. D., ZAGREB, ILICA 9.

Pravi golzarji in sploh vseh vrst športni čevlji vedno v zalogi. — Izdeluje tudi po meri — Staro priznana trdka A. ZALOKAR. Mestni trg 19. — Popravila se sprejemajo.

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

Začnite s čistiti zobe s KOLYNOS-om. Videli boste kako naglo zadobite belino in blešč, zaradi katerih ste se toliko divili drugim. Videli boste, kako bo Kolynos polepšal vaše zobe kot noben drug izdelek. Pripravljeni so boste v najkrajšem času, v koliko so vam postali solje bolj bel.

Pokupite s KOLYNOS-om. počeni s današnjim dnom

MARA KRALJ

JOSIP KVARTIČ ml.
posest. in trgov.

BRASLOVCE

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

»Nobenega smisla ne vidim v tem, da bi kaj zamočal! Prvič ne bi mogla ta izpovedba Wessentina nič bolj obremeniti, kakor se je obremenil sam s svojimi lastnimi besedami — in potem — na vse večne čase Mr. Thorstena ne bodo zadrževali — konec koncev bi prišla resnica vendarle na dan.«

Regina je počasi prikimala. Pravilnost tega presodka se ji je zdela očitna.

Nato je kakor v poslednji, obupni prošnji sklenila roke: »Doktor — po pravici mi povejte — ali res mislite, da je bil Günter?«

»Saj je sam priznal,« je negotovo odvrnil Fabricius. To priznanje je tudi edino, kar govori zoper njega! Drugače ne bi nihče niti mislil na to, da bi ga spravil v zvezo z zločinom — toda priznanje je priznanje. In naj se zdi to priznanje še tako brezumno — vendar ne vidim razloga, zakaj naj bi bil utegnil vzeti nase krivdo, ki bi mu bila, popolnoma tuja. Samo — kvečjemu —«

»Kaj? Govorite, doktor,« je zaprosila, in videti je bilo, kako se je užgala v njenih očeh iskra novega upanja.

»Kvečjemu bi bil utegnil to storiti — da bi rešil Glorijo Garrovo, zoper katero se je prav za prav obračal sum. A za to menda ni imel povoda — razen — če so bile med njima nemara kake zveze.«

»Morda ne veste, da sva z Günterjem Wessentinom toliko kakor zaročena?«

Fabricius je skrenil glavo med ramena. Zastrmel je v tla, kakor da ni ne bi vedel pomoči.

»Potem — da, potem seveda —« je tiho dejal. »Potem skoraj ni moči govoriti o taki možnosti — in potem — potem je Wessentin kriv!«

*

Po kratkem prepričanju s šoferjem, ki je bil napravil po njegovem

mnenju preveč dobičkanosnih ovinkov, je Lytton E. Buzz nazadnje obstal na Stuttgartschem trgu pred Charlottenburško postajo.

Kmalu je tudi našel hišo, ki jo je bil dal oddajalec Wessentinovega pisma za naslov.

Arnster — ime je zvenelo nekam tuje in se je zdelo gotovo tudi drugim ljudem nenavadno. A kako bi zvedel o tem človeku kaj več?

Buzz res ni bil strahopetec. Če ni hotel kratkoma nameriti korakov v levji brlog, je imel za to dobro premišljene razloge.

Ako je bil Arnster res neznanec, ki ga je doslej zamenjal, tedaj je moralo biti zanj Buzzovo pojavljanje toliko kakor svarilo — in s tem bi bila igra izgubljena, zakaj v velikem mestu si človek zlahka najde novo skrivališče.

A Lytton E. Buzz je bil že pri drugih prilikah pokazal, da si je znal pomagati.

Čprav v hiši na Stuttgartschem trgu ni bilo tobakarne, ker bi mogel nemoteno kaj poizvedeti, je bila vendar v pritličju zajtrkovalnica, ki je utegnila biti porabna v ta namen.

Poročevalec je hitro stopil vanjo, zakaj prve kaplje so pravkar padale z neba.

Bil je edini gost. Krčmar, ki ga je privabil glas njegovih korakov, je bil videti čemerikav, kakor da bi ga bil prišlec zbudil iz najslajšega sna.

Zlovoljno je vprašal gosta, kaj želi, ter mu prinesel klobaso in kozarec piva, ki ga je naročil.

Zgovoren ni bil na pogled. Na poročevalčovo previdno vprašanje, ali ne stanuje v tej hiši neki gospod Arnster, je molče skomignil z rameni in se nato umaknil v zadnjo sobo.

Buzz je ostal s svojo klobaso sam.

Škoda — tu ni bilo moči ničesar opraviti. A spet se mu ni zdelo pametno, da bi zapustil neprijazni kraj, zakaj dež je čedalje močnejše lil na tlak pred oknom, in po tiru so v kratkih presledkih švigali vlaki cestne železnice.

Okolica po tem takem ni bila zelo zabavna.

Celo po kakem časniku se je poročevalec zamen oziral.

A zdajci se je zgodilo nekaj, kar ga je obilno odškodovalo za njegovo potrpežljivo čakanje.

Pod varstvom napuščene strehe je smuknil mimo okna mož.

Buzz se je komaj premagal, da ni na glas vzkliknil.

Bil je on! — Neznanec iz posebnega vlaka!

Z zaviranim ovratnikom je krenil prav ta mah na dež; z jadri nima skoki je prekorajčil trg in izginil pod glavnim vhomom postaje.

Poročevalec je trenutek ali dva ugibal, ali naj jo ubere za njim, nato pa sklenil, da ne, ker ne bi imelo smisla. Kako bi ga mogel najti na nešteti pločnikih, preden bi jo z kdovekaterim vlakom odplihal Bog si ga vedi kam!

In potem je bila tudi še nevarnost nezaželenega srečanja, ki bi bilo neznanca opozorilo, da ga zasledujejo.

Vendar je bila druga možnost.

Buzz je poklical krčmarja, plačal svoj račun in stopil venkaj na dež.

Nekaj korakov dalje so bila hišna vrata. Pod vhomom se je igrala kopica otrok.

Poročevalec je hitel mimo njih in zavil po stopnicah.

V vsakem nadstropju je postal in pogledal napise na vratih.

V tretjem nadstropju je našel, česar je iskal.

»Müller« je naznanjala ploščica zraven električnega zvonila. In pod ploščico je bila pripeta vizitka, na kateri je stalo ime »Arnster«.

Zdaj je bilo vredno tvegati vse za vse.

Buzz je pritisnil na zvonilni gumb, enkrat — dvakrat.

Nihče se ni oglasil.

Trkal je, razbijal s pestmi po vratih, ne da bi kaj dosegel.

Nazadnje je odnehal. Bila je pač smola! In s smolo se je zamen boriti. Počasi je krenil po stopnicah spet nizdol.

Ko je v veži iznova zagledal igrajočo se otroke, ga je prešinila misel. Prijazno je poklical največjega izmed dečkov in vprašal: »Čuj, ti — ali veš, če so Müllerjevi doma?«

ZA VSE SVETE!

Za mamico:

Damski sport double plašč . . . Din 390.— do 490.—
Damski zimski plašč . . . Din 590.— do 1090.—
Nepremočljivi hubertus . . . Din 320.—

Za očka:

Obleke za delovne dni . . . Din 170.— do 240.—
Boljše obleke . . . Din 290.— do 390.—
Kamgarn obleke . . . Din 490.— do 690.—
Hlače . . . Din 75.— do 160.—
Raglan . . . Din 320.— do 790.—
Paletaji . . . Din 590.—
Nepremočljivi hubertus . . . Din 320.—
Sportne čepice . . . Din 12.— do 20.—

Za deklice:

Sekica obleke . . . Din 90.— do 130.—
Sportni plašči . . . Din 190.— do 290.—
Nepremočljivi hubertus . . . Din 260.—

Za dečke:

Otroške obleke . . . Din 60.— do 160.—
Dečje obleke . . . Din 160.— do 240.—
Dečji raglan . . . Din 170.— do 290.—
Boy plašči . . . Din 240.— do 320.—
Pump hlače . . . Din 45.— do 60.—
Sportne čepice . . . Din 10.— do 14.—
Nepremočljivi hubertusi . . . Din 160.— do 220.—

POLEG TEGA BOGATA IZBERA RAZNIH OBLEK, CENENE IN DOBRE KVALITETE.

POSETITE NAS!
TIVAR OBLEKE

NAZNANILO
TRGOVINA Z ŽELEZNINO
A. SEMENIČ IN DRUG
SE JE PRESELILA IZ KOLODVORSKE ULICE NA
MIKLOŠICEVO CESTO 15.
ZALOGA PATENTIRANIH
„KRALJICA PEČI“.

J. JOSEK, Celje

GLAVNI TRG 2
ATELJE ZA MODERNO
POHIŠTVENO OPREMO.
LASTNA TAPETARSKA
DELAVNICA IN MIZAR-
STVO S STROJNIM OBR-
ATOM.

Različno pohištvo
Cene primerne

TUDI PROTI HRANILNIM KNJIŽICAM

ZAHVALA

V neizmerni žalosti ob prebriski izgubi nepozabnega soproga, gospoda

DR. KARL KODERMANA

sem prejela toliko izrazov odkritosrčnega sočutja, da mi ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti, zato storim to tem potom s ponižno prošnjo, da se moja zahvala vzame na znanje.

Posebej se zahvaljujem vsem onim, ki so blagopokojnika spremlili na njegovi zadnji poti in počastili njegov spomin z venci in šopki cvetlic.

V Mariboru, dne 26. oktobra 1935.

MELANIJA KODERMANOVA.

Stril v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je po kratkem mukopolnem trpljenju za vedno zapustila naša nadvse ljubljena mati, žena, hči itd., gospa

Anica Jakoš, roj. Gorišek

soproga trgovca, posestnika in gostilničarja v Ivančni gorici.

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek ob 9h dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Stični.

IVANČNA GORICA-STIČNA, 26. oktobra 1935.

Žalujoči rodbini: JAKOŠ ANTON, GORIŠEK JOŽE.

Umrl je včeraj naš dolgoletni in priljubljeni gostilničar, gospod

Matevž Hartman,

meščan ljubljanski.

Iskrenega prijatelja Matevža ohranimo v najlepšem spominu.

Ljubljana, 26. X. 1935.

GOSTILNA PRI FIGOVCU.

Smuči, smučarske potrebščine, drsalke.

PRODAJA SAMO NA VELIKO!

Zahtevajte naš novi ilustrovani katalog in cenik.

PIRA D. D. ZAGREB, BRANIMIROVA 37

GAVRILOVIČEVA

SALAMA

SVEŽE BLAGO,
POVSEM ZRELA.

Dobiva se v vseh
boljših trgovinah.

GUMBI!

za damske in moške obleke, plašče, suknje, lišp, perilo, zapadne in ovratne, zaponke vseh vrst, sukanec, čipke, razne trakove, lastike, svilo Primor, Kronsko in Gulliver, krpanec, naramnice, kravate, ovratnike, žepne robce, Gelbšild volno, pavolo: nadalje

D. M. C. IN C. M. S: PREDMETE

zimske trikot perilo, nogavice, rokavice, čepice-baretki, ter razno kratko in galanterijsko blago, šolske potrebščine, in zvezke, pisemski, krep, svileni, trgovski, uradni papir, koverti in razne razglednice priporoča po najnižjih cenah tvrdka OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA — PRED ŠKOFIJO 15.

Na debelo! Cene nizke! Na drobno!

ZAHVALA

Vsem, ki so ob smrti našega soproga oz. očeta, gospoda

ANTONA KOTNIKA

magistratnega uslužbenca

sočustvovali z nami in nam lajšali našo neizmerno bol ter pokojnika v tako častnem številu spemili na njegovi zadnji poti, izrekamo našo globoko zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo županu g. dr. Vladimirju Ravniharju in vsem magistratnim nameščencem, kakor tudi mnogostevilnim prijateljem in znancem za poslednjo čast, ki so jo izkazali pokojniku. Naša posebna zahvala velja g. dr. Franti Misu za vso skrb in izredno požrtvovalnost za časa pokojnikove dolgotrajne bolezni, priskrba hvala zlasti številnim darovalcem prekrasnega cvetja in vencev.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1935.

Žalujoči rodbini: KOTNIK-DOLANC.

TRGOVSKI DOM

Sternecki

Celje, št. 20

nudi krasno izdelane plašče in obleke po naslednjih cenah:

224, 249, 280 Din plašči,
78, 98, 105 Din obleke,
55, 72 Din krila,
32, 42 Din bluze.

Da se prepričate o najmodernejših vzorcih tkanin za damske plašče in obleke, zahtevajte še danes vzorce in cenik zastoj!

Inserirajte v „Jutru“

1991

KI...
SI ABOSTI

-Gé-

00 KOM. V
V LEKARMAH
DISKRETNOST POSILJA:
BANU" ZAGREB
TRG 12/C
MILA V PARIZU
S. Br 24601

Pišite še danes!
OSTANKI MARI-
RSKIH TEKSTIL-
NIH TOVARN brez
pak, prístnobarvni,
mo boljših kvalitét,

ke, rjuhe, moško,
nasko, namizno in
stelnjo perilo, v pa-
tih, vsebujočih od
do 20 m razl. blaga
nk paket samo Din
Za enkrat
pošiljam poštne
sto po povzetju

bino moskega, žen-
ega, namiznega, po-
lnega perila in rjuh
»Paket serija D«
izključno toplim
niskim blagom. Ne-
merno vzamem na-
j in zamenjam. Na
tevo pošljem tudi
pro. Pišite, bled

»Kosmos« razpo-
jalnico ostankov -
rib. Tekst. Tovarn
ARIBOR, Dvorako-
va cesta 1.

AKET A. vsebuje
listnobarvno zimsko
lago (flanele) ostan-
po 2.50 — 4.50
etrov, skupaj 17-18
etrov. Cena celega
keta samo Din 115.
AKET C. Ostanek
nkega blaga za

sko perilo, zimski
nati barhent za
o obleko in ostanek
ega blaga za eno
o žensko obleko.
upno samo Din 135.
Pišite takoj, kateri
ket rabite. Razpo-
amo poštne pro-
samo po povzetju.

tekstni Slavijski —
Kralja Petra
trg 4.

mise

vseh vrst

PARCELE

posvetva l. t. d. v
privozi ljubini tr.

**Realitetna
pisarna**
JOZE GRASEK
Ljubljana

nasproti opere)
telefon int.: 33-04.
na prospekt pošlji-
10 Din v znamk.

estnikom
bivate v ponud-
i točnejše po-
stično stanova-
ovi bližini ali

i je (na cesto
dnosno vrt), v
kakšne udob-
te morda tudi
im, ki iščejo
pota in stre-
las imel mne-

NOV PRIBOR ZA AVTO

Znan ameriški izumitelj in tovarnar daje na trg NOV PRIBOR ZA AVTO, ki odgovarja nujnim potrebam.

Nimamo nič sličnega, ta pribor pa zadošča nujnim potrebam. Dela reklamo za sebe, napravi vožnje z avtom bolj sigurne in kmalu povrne stroške. Zmanjša obratne stroške. Vsak avto-lastnik ga kupi, ko mu je bil enkrat predvajan. Avto-trgovci, bencinske postaje, prodajalne za avto-potrebnosti in reparaturne delavnice prevzemajo skladišče in mnogo naročajo po predvajanju. Celi avto-parki, omnibusi, tovorni vozovi, taksi in dostavljalni vozovi so s tem opremljeni. Čudovita prilika in možnost velikega zaslužka za energične, delavne in cilja si sveste osebe. **SPREJMEMO** za prevzem **PODZASTOPSTVA IN GLAVNEGA ZASTOPSTVA** osebo, dobro izobraženo, z izkušnjami, in sposobnostjo, da ta izum z dovoljnimi finančnimi sredstvi vpele in razširi.

Pišite takoj, da izveste vse podrobnosti! Prosimo, da pišete v angleščini na naslov: Manufacturer, Motor-Products, Dept.-K-616, Wheaton, Illinois U.S.A.

PRINAŠAMO VELIKO IZBIRO BLAGA ZA DAMSKE PLAŠČE IN OBLEKE. RADI OGROMNE ZALOGE JEMLJEMO V RAČUN TUDI KNJIZICE MESTNE HRANILNICE IN LJUDSKE POSOJILNICE.

A. & E. SKABERNE
Ljubljana

GLASBILA
Schneider
priznana
so od
umetnikov

Kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN
ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/c

Violine.....	od Din 71- nazgob	Havajske kitare,
Kitare.....	148.-	kl. imatične
Mandoline....	98.-	harmonike, trube,
Harmonike...	75.-	saksofoni in t.d.
		najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POLOŽNI GENIK

Banovinska tkalnica PREPROG

je razstavila svoje izdelke
ZA JESENSKO SEZONO

v Šelenburgovi ulici 7-1.

Ker se vrši prodaja tudi na dolgo-
ročna odplačila, priporočamo vsa-
komur, da obišče to veliko razstavo
preprog.

Vstop prost in neobvezen.

MOŠKI

Ki trpi na
seksualni ne-
vrstnosti, ozir.
impotenciji, nez-
dostni funkciji
spolnih čez,
duševni depre-
siji poskusite:

Okasa Tablete

Prospekt na
zahtevo.
Cena din. 110.-
Razpošiljamo
diskretno.

DELINI
BEOGRAD - KNEZ MIHAJLOVA

OGL. REG. S. Br. 582/1934

Avtomatične

hladilne naprave
izdeluje

G. F. Schneider

Juhlac, Ljubljana
Francišanska ulica št. 4.
(tovarna Skofja Loka)

SVARILO.

Jaz, Gvidon Pongratz, lastnik velepo-
sestva Dornava pri Ptuj, svarim vsa-
kogar, da bi z mojim sinom

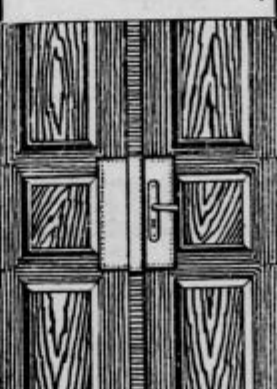
Rudolfom pl. Pongratzom
sklepal kupčije, mu dal denar ali ga
sprejemal, ker je pod sodno kuratelo in
ne jamčim zanj v nobenem primeru, niti
nisem zanj plačnik.

Najslajša in najboljša
krepilna pijača je

BERMET - VINO,

črnina iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite
to specialiteto svojim gostom. V sodčih
od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov,
Sremski Karlovci, Fruška gora.

Celuloidne ščite za vrata

naročajte pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

J E S E N 1 9 3 5

25

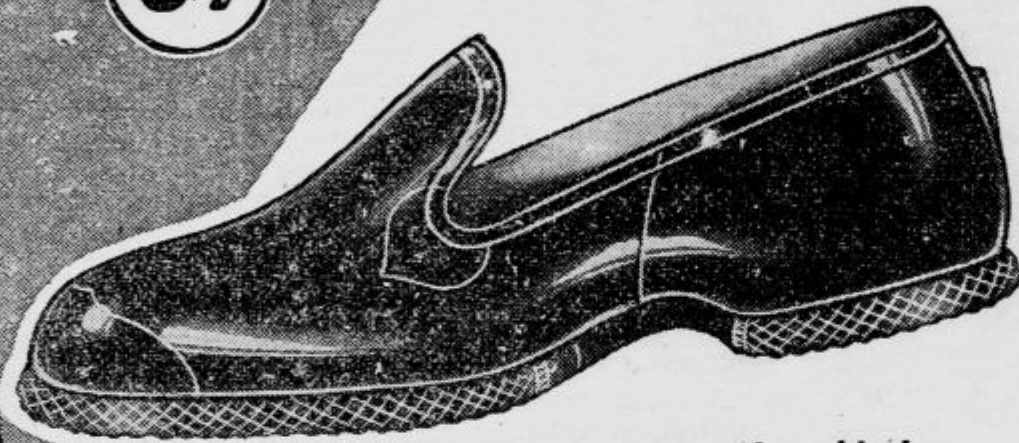
Doma se odpočijte v naših toplih copatah.
Ženske Din. 29.—, Muške Din. 39.—.

59

Lahki baršunasti čevljički okrašeni z lakom.

39

Naše galoše Vas obvarujejo pred prehladom,
ohranijo trajnost čevljev, stanovanje pa pred blatom.

79

Iz črnega ali rjavega boksa
z gumijastimi podplati za katere jamčimo 6 mesev.

79

Zelo elegantni čevljički, okusno izdelani z lahko peto.

99

Lahki čevljički iz najboljšega laka moderno okrašeni.

129

Čevlji iz najboljšega telečjega boksa z kožnimi podplati.

99

Za vsako naporno delo naše
čevlje iz trpežnega boksa in gumijastim podplatom.

Rata

MOŠKI

Ki trpi na
seksualni ne-
vrstnosti, ozir.
impotenciji, nez-
dostni funkciji
spolnih čez,
duševni depre-
siji poskusite:

Okasa Tablete

Prospekt na
zahtevo.
Cena din. 110.-
Razpošiljamo
diskretno.

DELINI
BEOGRAD - KNEZ MIHAJLOVA

OGL. REG. S. Br. 582/1934

Avtomatične

hladilne naprave
izdeluje

G. F. Schneider

Juhlac, Ljubljana
Francišanska ulica št. 4.
(tovarna Skofja Loka)

SVARILO.

Jaz, Gvidon Pongratz, lastnik velepo-
sestva Dornava pri Ptuj, svarim vsa-
kogar, da bi z mojim sinom

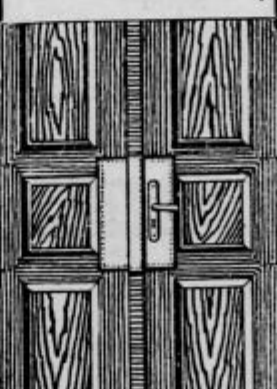
Rudolfom pl. Pongratzom
sklepal kupčije, mu dal denar ali ga
sprejemal, ker je pod sodno kuratelo in
ne jamčim zanj v nobenem primeru, niti
nisem zanj plačnik.

Najslajša in najboljša
krepilna pijača je

BERMET - VINO,

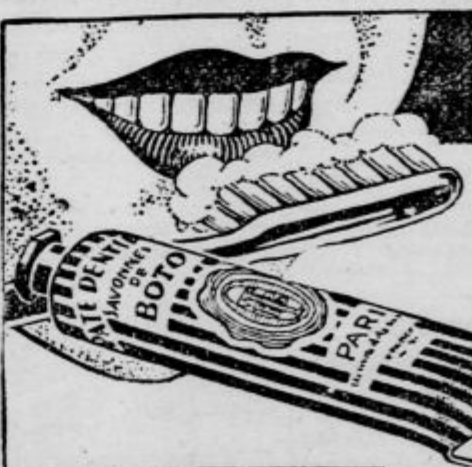
črnina iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite
to specialiteto svojim gostom. V sodčih
od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov,
Sremski Karlovci, Fruška gora.

Celuloidne ščite za vrata

naročajte pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

BOTOT

nova bela peneča se
pasta za zobe

v modro-belih progastih tubah, izred-
nega okusa dela zobe že po kratki
uporabi snežno bele.

DOVRSENOST SEDANJOSTI!

Poskusite še danes.

Tube po Din 8.—

Tube po Din 12.—

Kdor očlašuje — ta napreduje!